

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-698

22.6.2026

If Skadeforsikring NUF

Bygning - innbo (kombinert)

Erstatningsoppgjør – råteskader.

Det oppstod råteskader på sikredes fritidsbolig. Takstmannen anslo at skadenes utviklingstid var åtte–tolv år, og at bakenforliggende årsak trolig var en håndverkerfeil. Han anslo videre utbedringskostnadene til kr 128 717. Sikrede meldte skaden til sitt nåværende foretak, NHF, og sitt tidligere foretak, If. If bekreftet at skaden var dekningsmessig og fremsatte tilbud om kontantoppgjør. Etter at sikrede hadde utbedret skadene, viste det seg at utbedringen ble vesentlig dyrere enn takstmannens opprinnelige anslag. Takstmannen reviderte sitt estimat til kr 224 971. Sikrede fremsatte så krav om ytterligere erstatning. Foretaket oppjusterte kalkylen, men avslo dekning for flere av de påløpte kostnadene, da foretaket mente at utgiftene gjaldt skader og feil som ikke var dekket av forsikringen. Foretaket mente også at de fremlagte fakturaene ikke var tilstrekkelig spesifisert. Sikrede anførte imidlertid at foretaket måtte utbetale ytterligere erstatning. Hun anførte at foretakets oppgjør var feil fordi foretaket ikke hadde beregnet erstatningen ut fra faktiske utbedringskostnader, men takstmannens feilaktige estimat. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde sannsynliggjort at foretakets erstatningsberegning var feil.

Saksfremstilling

Saken gjelder spørsmål om foretakets erstatningsoppgjør er korrekt.

Sikrede har tegnet en forsikring med følgende vilkår:

6.4 Sopp og råte

Forsikringen dekker skade ved ekte hussopp og andre treødeleggende sopper og råte.

If svarer ikke for den del av sopp- og råteskader som har utviklet seg etter at forsikringen er opphørt, selv om skaden startet sin utvikling i forsikringstiden.

Unntatt er:

- kostnader ved å utbedre ikke erstatningsmessig vannskade som har utviklet seg i forkant av sopp og/eller råteskade
- skade ved blåveds- eller muggsopper, bakterier, jordslag eller skade som bare virker skjemmende på bygningens utseende
- skade på vinduer og dører i yttervegg, takleker og alt utvendig treverk

7. Skadeoppgjørregler og erstatningsberegning for alle dekninger

FAL. Par. 6-1 er fraveket. I stedet gjelder bestemmelsene nedenfor.

Erstatningsgrunnlaget fastsettes til hva det vil koste å:

- Reparere/utbedre skaden, eller
- Gjenanskaffe tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ting
- Gjenoppføre tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende bygning.

Det oppstod råteskader på sikredes fritidseiendom. Sikrede fikk dekket deler av skaden hos sitt nåværende foretak, Norsk Hussopp Forsikring (NHF). Sikrede meldte også inn skadene til If, som var hennes foretak i perioden februar 2016 til juli 2018. Ved innmelding oversendte sikrede sine vilkår i NHF og en takstrapport fra V. Takstmannen skrev at skadeårsaken var inndriv av fukt/vann, og at dette antagelig hadde pågått siden hytta var ny i 2011. Takstmannen anslo at skadenes utviklingstid var åtte–tolv år. Ifølge takstmannen var det overveiende sannsynlig at årsaken til vanninntrengningen var en utett overgang mellom sarnafi-tekking på terassegulv og gulvsluk og/eller beslag under vinduene. Bakenforliggende årsak var sannsynligvis håndverkerfeil. Han beregnet utbedringskostnadene til kr 128 717 ekskludert mva.

Foretaket bekreftet dekning for råteskadene og sendte ut et kontantoppgjør den 26.1.24 på kr 14 454. Det ble lagt til grunn en utviklingstid på tolv år.

Etter utbedring tok sikrede kontakt med foretaket og skrev at de faktiske utbedringskostnadene var vesentlig høyere enn det takstmannen hadde estimert. Videre skrev sikrede at de hadde blitt enige med nåværende foretak om å legge til grunn åtte år som skadeutviklingstid. Sikrede oversendte en revidert takstrapport, hvor det fremgikk at utbedringskostnadene kom på kr 224 971.

Foretaket aksepterte å gå ned til ti års utviklingstid.

Foretaket oversende så en ny erstatningsberegning på kr 24 068. I brevet skrev foretaket at sikrede hadde hatt forsikring for råteskader i foretaket i 29 måneder. Forsikringen dekket råteskade på/i innvendig treverk, og treverk som var utsatt for «friluft» var ikke dekket. Foretaket mente derfor at kostnader til fjerning av utvendig terrassegulv, membran og trebord/undergulv som membran lå på, ikke var dekket av forsikringen. Basert på en skadeutviklingstid på ti år (120 måneder), så hadde sikrede krav på dekning for 29/120 av skaden.

Deretter var det mye kommunikasjon mellom partene angående om foretaket måtte dekke faktiske utbedringskostnader. Sikrede mente at det var feil av foretaket å ta utgangspunkt i takstmannens estimat, da takstmannen selv hadde konkludert med at estimatet var feil. Foretaket fastholdt avslaget.

Sikrede har i det vesentlige anført at foretakets erstatningsoppgjør er feil. Foretaket har ikke tatt utgangspunkt i faktiske kostnader i erstatningsberegningen, selv om arbeidet er utført og faktiske kostnader foreligger. Foretaket har lagt til grunn estimerte kostnader som beregningsgrunnlag, til tross for at takstmannen har innrømmet at estimatet ble feil og lagde en revidert takstrapport. Sikrede anfører at de har krav på dekning for hele tapet, jf. fal. § 6-1. Dersom foretaket mener at enkelte poster i fakturaen er uklare eller ikke tilstrekkelig spesifisert, kunne foretaket ha engasjert faglig kompetanse til å gå gjennom de mottatte fakturaene, slik NHF gjorde. Foretaket har heller aldri etterspurt dokumentasjon eller spesifisering av postene i fakturaen.

Foretaket har i det vesentlige anført at sikrede ikke har krav på ytterligere erstatning. Vilkårspkt. 6.4 regulerer hvilke skader og tap som er dekket av forsikringen ved råteskader. Foretaket påpeker at dekningsomfanget under sikredes forsikring i NHF er større, og dekker kostnader som ikke er dekningsmessige under If sin forsikring. Foretaket anfører at sikredes faktura ikke skiller mellom hvilke kostnader som knytter seg til utbedringer som er dekningsmessige og hvilke som ikke dekkes. Kostnader til blikkenslager er ikke dekket av forsikringen. Videre anfører foretaket at det økte antallet timer sannsynligvis skyldes utbedring av terrassedekket, vinduer og dører. Dette bærer fakturaene preg av, og dette er kostnader som faller utenfor dekningen iht. vilkårene. Det er ikke fremlagt dokumentasjon som skulle tilsi at

kostnadene til utbedring av de dekningsmessige råteskadene skulle økt. Foretaket anfører at sikrede ikke har sannsynliggjort at foretakets erstatningsberegning er feil.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet i saken er om sikrede har krav på erstatning etter råteskader.

Nemnda slutter seg til sekretariatets vurdering:

Utgangspunkter for vurderingen

Hvilke skader og tap foretaket svarer for, avhenger av vilkårene i den inngåtte forsikringsavtalen. Videre bemerker vi at kravstiller, altså du, har bevisbyrden. Dette innebærer at du må sannsynliggjøre at det foreligger et forsikringstilfelle og du må sannsynliggjøre kravets omfang. Vi viser her til nemndas vurdering i FinKN 2022-1052:

Det er sikker rett at det er sikrede, kravstiller, som har bevisbyrden for omfanget av kravet, jf. f.eks. FinKN 2017-591 og 2021-463. Slik saken er opplyst har vi ingen holdepunkter for å si at selskapets oppgjør er feil, og bevisbyrden for et annet resultat vil ligge hos kravstiller. Når annen dokumentasjon ikke er fremlagt vil han ikke nå fram med kravet.

Sekretariatet forstår det slik at du og foretaket er uenige om hvilke utgifter som er dekningsmessige. For å avgjøre om du har krav på ytterligere erstatning, må det ses hen til vilkårspkt. 6.4. Her fremgår det at følgende skader og tap er dekket ved råde:

Forsikringen dekker skade ved ekte hussopp og andre treødeleggende sopper og råde.

If svarer ikke for den del av sopp- og råteskader som har utviklet seg etter at forsikringen er opphørt, selv om skaden startet sin utvikling i forsikringstiden.

Unntatt er:

- kostnader ved å utbedre ikke erstatningsmessig vannskade som har utviklet seg i forkant av sopp og/eller råteskade
- skade ved blåveds- eller muggsopper, bakterier, jordslag eller skade som bare virker skjemmende på bygningens utseende
- skade på vinduer og dører i yttervegg, takleker og alt utvendig treverk

Som det fremgår her er det blant annet unntak for skade på vinduer, dører i yttervegg, takleker og 'alt utvendig treverk'. At forsikringen har unntak for 'alt utvendig treverk' innebærer at skader som rammer treverk på utsiden av bygningskroppen ikke er dekket av forsikringen, jf. også FinKN 2016-491.

Vilkårspkt. 6.4 må også leses i sammenheng med oppgjørsreglene i din forsikringsavtale. Vilkårspkt. 7 angir at erstatningsgrunnlag fastsettes til hva det vil koste å:

reparere/utbedre skaden, eller

gjenanskaffe tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ting eller

gjenoppføre tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende bygning.

Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon / gjenoppføring til samme – eller vesentlig samme - stand som umiddelbart før skaden inntraff, beregnet etter prisene på skadedagen.

[...]

Som det fremgår her, er erstatningen ved kontantoppgjør begrenset til hva foretaket måtte betalt for reparasjonen. Videre er foretaket kun ansvarlig for kostnader til å reparere bygningen til 'samme- eller i det vesentlige samme stand' som før skaden. Dette innebærer at forsikringen ikke dekker oppgraderinger eller forbedringer.

Hvilke utgifter er dekningsmessige?

Sekretariatet har forstått det slik at foretaket først beregnet erstatningen basert på et prisoverslag utarbeidet av takstmann. Etter at utbedringen var gjennomført, viste det seg imidlertid at utbedringen ble vesentlig dyrere enn forutsatt. Foretaket reviderte da sin erstatningsberegning. Sekretariatet forstår det slik at

foretaket har trukket fra utgifter til blikkenslager, utbedring av terrassedekke, vinduer, dører og oppgraderinger.

Innledningsvis bemerker vi at vi ikke har byggeteknisk kompetanse og derfor ikke kan gjøre fratrekk eller justeringer i kalkylen, se også nemndas uttalelser i FinKN 2026-43. Sekretariatet kan derfor kun vurdere om foretaket har adgang til å trekke fra utgiftspostene som foretaket mener ikke er dekket av forsikringen.

Når det gjelder utgifter til bytte av terrassedør og vindu, har vilkårspkt. 6.4 unntak for skader på vinduer og ytterdører. Du har følgelig ikke krav på erstatning for disse utgiftene. Vi forstår det slik at faktura X og Y gjelder bytte av terrassedør. Fakturaene er på kr 97 800 ekskludert mva. Vi klarer ikke lese ut av fakturaene hvor stor del av utgiftene som knytter seg til bytte av vindu.

Videre har vilkårspkt. 6.4 unntak for skader på 'alt utvendig treverk'. Ut fra takstrapporten forstår vi det slik at det er byttet ut mye utvendig treverk, blant annet terrassegulv og utvendig bjelkelag. Vi klarer imidlertid ikke lese ut fra fakturaene hvor stor del av kostnadene som gjelder utvendig treverk.

Deretter har foretaket trukket fra kostnader til utbedring av skadeårsaken. Ut fra takstrapporten forstår vi det slik at årsaken til råteskadene var utett overgang mellom sarnafil-tekking på terrassegulv og gulvsluk og/eller beslag under vinduer. Takstmannen skrev at skadeårsaken med stor sannsynlighet var håndverkerfeil. Sekretariatet forstår det slik at det måtte legges ny membran under terrassen for å utbedre håndverkerfeilen. Etter oppgjørsreglene har du krav på erstatning til reparasjon av 'skaden', jf. vilkårspkt. 7. Vilåret 'skaden' viser tilbake på den ansvarsbærende klausulen, altså vilkårspkt. 6.4. Vilårspkt. 6.4 dekker råteskader, men ikke utbedring av håndverkerfeilen som har medført råteskade. Vi viser også til nemndas vurdering i FinKN 2026-121, hvor nemnda tolket et tilsvarende vilkår på samme måte. Du har derfor ikke krav på erstatning til utbedring av skadeårsaken.

I klagen har du stilt spørsmål ved hvorfor foretaket har gjort en annen vurdering av hvilke utgifter som er dekningsmessige enn Norsk Hussopp Forsikring. Sekretariatet bemerker at foretak kan ha forskjellige forsikringsvilkår, noe som medfører at vurderingen av hvilke utgifter som er dekningsmessige blir ulike. Videre er foretaket ikke bundet av vurderingen til et annet foretak. Det har derfor ikke betydning at NHF har vurdert utgiftene annerledes enn If.

Oppsummert mener vi at foretaket har rett til å gjøre fradrag for de nevnte utgiftene. Slik fakturaene er satt opp, har vi ikke grunnlag for å avgjøre hvor stor del av utgiftene som knytter seg til de unntatte utgiftene. Takstrapporten angir heller ikke hvor mye det koster å utbedre de ulike skadene. Du har bevisbyrden for at foretakets erstatningsberegning er feil. Slik saken er opplyst, har du ikke sannsynliggjort at du har krav på ytterligere erstatning etter forsikringsavtalen.

Etter dette har vi kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Sikrede har i ettertid anført at spørsmålet ikke er om foretaket kan gjøre fradrag for enkelte poster, men om dekningen skal beregnes ut fra faktisk dokumenterte kostnader eller tidligere estimat som senere er erkjent å være feil. Sikrede anfører at han ifølge fal. § 6-1 har krav på dekning for hele sitt økonomiske tap.

Det følger direkte av vilkårene at fal. § 6-1 er fraveket, og at erstatningen derfor skal beregnes i henhold til vilkårene. En kontanterstatning beregnes normalt ut fra takst med grunnlag i forsikringsvilkårene. Sikredes faktura skiller ikke mellom hvilke kostnader som knytter seg til utbedringer som er dekningsmessige og ikke etter forsikringsavtalen. Fakturaen gir derfor ikke tilstrekkelig grunnlag for å utmåle hvilke kostnader forsikringen omfatter. Slik saken er opplyst for nemnda har derfor sikrede ikke i tilstrekkelig grad sannsynliggjort at foretakets erstatningsberegning er feil.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).